No. 53 DINGSDAG 3 MEI. 1859.

ZES EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 2.30 buiten Assen franco per post *f* 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels *f* 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der gemeente Assen doen te weten, dat door den Militieraad te Assen alnog voor één jaar van de dienst is vrijgesteld JACOB WESTERBAAN, dienstpligtig loteling voor deze gemeente voor 1859.

De Burgemeester,
VAN DER FELTZ.
De Secretaris,
G. L. W. VOS.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Assen doen te weten dat het kohier van den Hoofdelijken omslag dezer Gemeente over het jaar 1859, tot en met den tienden Mei ter inzage van de belanghebbenden zal voorliggen ter Secretarie dezer Gemeente, en dat binnen den termijn, bezwaren bij den Raad kunnen worden ingebragt.

Assen den 27 April 1859

De Burgemeester,
VAN DER FELTZ
De Secretaris,
G. L. W. VOS

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

3 Mei.

't Is oorlog!

De Oostenrijkers zijn de Ticino overgetrokken en Keizer *Frans Jozeff* heeft te gelijkertijd een manifest uitgevaardigd; waarin hij zegt:

»Ik heb mijn trouw en dapper leger bevel gegeven perk te stellen aan de aanrandingen van Sardinië op de onbetwistbare regten mijner Kroon;

»groot zijn de jammeren des oorlogs, maar het *hart* moet zwijgen, als *pligt en eer* spreken;

»wij strijden tegen eene partij, die eene omkeering van zaken beoogt en die ondersteund wordt door den beheerscher van Frankrijk, een *nietig voorwendsel* tot reden nemende;

»maar ook wij hopen niet alleen te staan en rekenen op het Duitsche broedervolk. Zoo sprekende, treed ik op als lid van den Duitschen Bond;

»er is gevaar, en dit begrijpt men in Duitschland zoowel in de hut als op den troon;

»alzoo — met God, voor het vaderland!«

Men ziet het — de Keizer heeft in gedachten bondgenooten en wel in de Duitsche Vorsten, en hij zou die hebben, als het hoofddoel der beweging was *revolutie* — niet verbetering van een ellendigen staat van zaken, opheffing van slavernij des geestes. Daarvan spreekt de Keizer niet en hij gevoelt dus, waarover hij dient te zwijgen. Wij merken echter nog niets van die vrienden in den nood.

Als ze maar niet — voor hem althans — te laat komen!

Ook de Koning van Sardinië heeft eene oorlogsproclamatie in de wereld gezonden en wel in vrij opgewonden taal.

Dat de beide Vorsten zeggen het regt aan hunne zijde te hebben is een oud verschijnsel. Dat beiden rekenen op den bijstand des Hemels ad idem. Die anders soms geen tijd hebben — in diepen vrede geen tijd hebben, om alles te beginnen in »de vreeze des Heeren«, vergeten nooit, den Hemel aan te roepen als zij het zwaard trekken. Er zijn dikwijls ernstige dingen noodig, om den sterveling te herinneren, dat hij, door eigen kracht, zoo weinig vermag.

't Is oorlog . . . . maar begeven wij ons eerst nog een op het veld der diplomatie, ten einde stap voor stap te komen op het gebied des bloeds.

Engeland deed nog eene laatste poging om het zwaard in de schede te houden en Oostenrijk was genegen weder te praten, mits de draad van het vredesgesprek werd opgevat, waar Lord *Cowley* dien had laten glippen. Dit was wel een weinig beleedigend voor Rusland, zelfs voor Pruissen, maar — men kon de proef nemen, te meer, daar Lord *Derby* toch nog al Oostenrijks-gezind scheen. Zoo verscheen Engeland bij Frankrijk, met de ernstige vraag: »wilt gij de congreszaal nog binnentreden?«

»Ja,« antwoordde Frankrijk — »maar...«

Dit maar speelt eene groote rol in de wereld hier en vooral had het groote beteekenis. »Maar,« vervolgde Frankrijk, »onder deze voorwaarden:

»1o. Gij [Engeland] moet mij verzekeren, dat Oostenrijk *opregtelijk* wil onderhandelen;

»2o. Keizer *Frans Jozeff* moet het ultimatum, 't welk hij aan Sardinië zond, door een buitengewoon gezant uit Turyn laten terughalen;

»3o. als deze laatste vredespoging mislukt, moet gij met ons gemeene zaak maken tegen Oostenrijk.«

Dit was duidelijk en bondig, maar hard, en wat Engeland niet *kon* beloven, *wilde* Oostenrijk niet aannemen.

Toen werd de half geopende deur der congreszaal gesloten en de tempel van Mars, de oorlogstempel, met al zijne verschrikkingen geopend — toen marcheerden de Franschen te land en stoomden te water naar Italië — toen verschenen de oorlogsproclamatiën van Koning *Victor Emmanuel* en van Keizer *Frans Jozeff* — toen hoorde men het voorwaarts! aan de oevers van den Ticino....

't Is oorlog!

Naauwelijks was dit alles in Italië met de snelheid des bliksems bekend geworden, of overal weergalmde de kreet: »leve Italië! het vrije Italië!« en die lang hadden gezwegen 't zij door twijfeling of uit vrees, ook zij lieten zich *zien* en *hooren*, en verschrikt staarden de Italiaansche Vorsten van hunne troonen op het zoo krachtig ontwaakt gevoel, dat ze tot nu toe hadden versmoord door bedreiging en gevangenisstraf. De eerste, die viel voor den storm, was de Groothertog van Toscane, een bloedverwant van Keizer *Frans Jozeff*.

Hij zag, wat het volk dacht en eischte; hij gevoelde dat die storm niet was te bedwingen, en hij vroeg aan een vertrouwd vriend: »wat moet ik doen?«

»De Kroon afleggen,« was het korte antwoord.

Dit was *te* hard voor den Vorst en hij verliet, vergezeld door een eeregeleide, zijn land. Te Bologna, in den Kerkelijken Staat, zal hij onder de bescherming der Oostenrijksche bajonnetten, het einde des oorlogs afwachten.

Ook de Hertogin van Parma, zegt men, volgde het voorbeeld van den Groothertog, en de Paus?

Hij ziet links en regts om, werwaarts te vlieden voor den toorn des volks. Weinige dagen geleden zegende hij bij zekere plegtige gelegenheid, het volk, en het volk knielde en ontving dien zegen eerbiedig; maar zich oprigtende, riep het met ontzettende, waarschuwende kracht: »leve Frankrijk! leve Italië!«

Pius IX verschrikte, want hij verstond dat teeken des tijds en als hij 't nog niet had begrepen, dan zou hij het hebben leeren kennen toen er onrust kwam onder het volk en er vrijheidsliederen weergalmden op de straten van het de Rome.

De bevolking van Rome bragt daarop hulde aan den Franschen generaal, die daarmede zeer verlegen was. Immers, hij moest *Pius* IX beschermen, en de eer, die hem werd gebragt, getuigde tegen den zoogenoemden Stedehouder van Christus.

Daarom verzocht hij beleefdelijk, en beleefd zijn de Franschen gewoonlijk, dat men zich rustig zou houden en zelfs alle openlijke vreugde zou vermijden, wijl hij verpligt zou zijn, elke beweging te onderdrukken, maar gelijkelijk ontsloeg hij eenige lieden, die hartelijk hadden gezongen: leve Frankrijk, leve het vrije Italië, en die daarom gearresteerd waren.

Waarlijk, de positie van den Franschen opperbevelhebber is niet van de genoegelijkste, en daarom vroeg hij ook reeds versterking. Hij moet den Paus bewaken tegen zijn eigen volk en tegen de Oostenrijkers, terwijl de Franschen elders strijden, om te verkrijgen, wat de Paus aan zijne onderdanen niet goedschiks wil geven.

Zou het gesticht, waarin een Israelitisch kind gevangen en het slagtoffer van geweld is, ook vallen onder de attentie van het ontevreden volk?

Wie weet, hoe spoedig wij weder iets hooren van den knaap, die schijnbaar vergeten werd achter de dikke kloostermuren!

Men zegt, dat de Paus het plan heeft naar Gaeta [hij kent den weg derwaarts], te vertrekken; anderen gelooven, dat hij de wijk zal nemen naar Spanje, waar hij gewis vrij veilig zijn zou, maar nog anderen fluisteren: »de Fransche generaal zal hem te Rome houden. Frankrijk wil niet, dat de opperpriester der Catholieke wereld *gedwongen* worde, Rome te verlaten, maar evenmin, dat hij *vrijwillig* heenga. Elders zou hij Frankrijk kunnen schaden.«

In Spanje, zeiden wij, is de Paus vrij veilig, maar men houde in 't oog, dat de Spaansche pers zich vrij eenparig voor een vrij Italië verklaart en de beweging aldaar toejuicht.

Zelfs Spanje!

En lord *Derby* zou meenen, dat de vrije Engelschman met Oostenrijk tegen de verdrukten zou dienen te strijden?!

Napels bedenkt zich. Met het eene oog ziet het op het geduchte leger, meest uit goed betaalde huurlingen bestaande, en dus geen hart hebbende voor de zaak der vrijheid, het andere rigt het op Sardinië. Het verstand zegt: »weest voorzigtig!« het hart roept: »te wapen tegen de dwingelandij.«

Inmiddels versterft de Koning, de geweldige strijder tegen de vrijheid, de Monarch, die alleen pal stond in het jaar der algemeene beroering — 1848.

Welligt leeft hij nog eenige maanden, en inmiddels regeert de Koningin, de vijandin der vrijheid. De Kroonprins moest op den achtergrond treden en de politie loert als van ouds, *zoekende* wie zij achter de tralien zou kunnen zetten.

Tal van Siciliaansche jongelieden hunkeren naar Sardinië, en wenden zich tot den gezant van dat land om reispassen, maar deze maakte zwarigheid, om hieraan te voldoen. Welligt dacht hij: »de tijd zal komen, dat ieder gaat waar hij wil,« en misschien denkt hij er bij: »spoedig zal het hier ook anders worden, en dan is er geen vrijer land te vinden.«

Zoo verkeert geheel Italië in gisting en er is niemand, die met eenige zekerheid zeggen kan, wat het naaste oogenblik zal opleveren. Te wenschen is het echter, dat de Italianen, waar zij den kreet van vrijheid! laten hooren, hunne goede en regtvaardige zaak niet bederven door ongeregeldheden en daden van geweld. Als een geheel volk vrij wil zijn, erlangt het de vrijheid, trots allen wederstand, en er zijn middelen genoeg, zedelijke middelen, die den triomf der betamelijke vrijheid verzekeren. Zooals het in Toscane ging, ga het overal. Wil de Vorst geheel anders dan zijn volk — dan verwijdere hij zich, maar men geve hem eer tot aan den laatsten grenspaal. Dan kan hij eens terugkomen zonder wraak, en hij kan ontvangen worden zonder diepen afkeer. Als de vrijheid van Italië, zonder een druppel bloeds kan worden verkregen, dat zou de schoonste zegepraal zijn voor de aanvoerders van het volk, voor hen, die door hunne pen, de gemoederen vatbaar maakten tot een waardig gebruik der vrijheid, en voor hen, die ten dage der onrust het volk hielden binnen de grenzen van regt en wet.

De Oostenrijkers zijn in den avond van den 29 op 30 April de Ticino overgetrokken, en hieruit kunnen onze lezers eens zien, hoe het Krim-spreekwoord: »hij liegt als de telegraaf« weder bevestigd werd. Met groote letters toch werd ons aangekondigd: »in drie divisien trokken de Oostenrijkers in den avond van 26 op 27 April de grens-rivier over!« En dan die door buskruid gesprongen brug! Niets van waar. Men verzekert nu, dat die divisie 120000 man sterk was en dadelijk *halt* hield, toen zij de vloed achter den rug had. Dat zal toch niet lang duren, want dan was het beter, dat zij de Ticino voor zich had gehouden, trouwens de Franschen rukten als zwermen sprinkhanen Sardinië binnen. Alleen te Genua zouden reeds 40,000 Franschen zijn ontscheept. De Fransche generaals *Canrobert* en *Niel* gaan reeds, gelaarsd en gespoord, arm in arm met Koning *Victor Emmanuel*, en deze zwaait zijn zwaard en roept: »overwinnen of sterven!« Intusschen, de Sardiniers zullen nog een dag of wat goedschiks, een weinig met de Oostenrijkers schermutselende, retireren, tot dat de Franschen zeggen: »laat ons den dans nu wagen!« en dan zal het blijken wie het sterkste is. Er zijn, die durven verzekeren, en wel op stelligen toon, dat de Oostenrijkers de Franschen en de Italianen »best kunnen hebben,« om een dagelijks gezegde te bezigen, maar de meesten zijn ongeluksprofeten voor het Huis van Habsburg. De krijgsmagt van beide rijken is zeer groot, maar de Franschen hebben in de jongste jaren school gegaan in de Algerie en in de Krim, en ook de Sardiniers ontvangen er lessen, die niet gegeven worden op de pantoffelparade en in de kazernes. Hoe groot het hulpleger van Frankrijk zal zijn, is niet op te geven, want als er één Franschman over de grenzen loopt, volgt hem een staart die onafzienbaar is.

Maar veel hangt ook af van de houding van de overige Mogendheden.

Rusland en Frankrijk sloten een of- en defensief verbond, riep de telegraaf. De Czaar zendt een leger of vier naar de Oostenrijksche grenzen, om Duitschland in 't oog te houden, en hij zendt eene vloot in de Middelandsche zee, om Frankrijk er een handje te helpen, als 't noodig is. Het eerste zou niet zoo onwaarschijnlijk zijn, maar die heerschappij in de Middellandsche zee van Rusland en Frankrijk — Engeland zal haar niet dulden. Zijne magt is gebroken, als het daar eene tweede rol moet spelen. Intusschen verzekeren andere bladen dat er geen verbond tusschen Frankrijk en Rusland is gesloten; — wel bestaat er eene *afspraak*. Maar eene afspraak kan genoeg beteekenen, als zij, die *afspreken*, elkanderen goed meenen. Zoo weet men echter nog niet, wat er van die belangrijke zaak, in Engeland zooveel onrust veroorzakende, is:

»Frankrijk trad in alliantie met Denemarken!« vervolgde de telegraaf, en eene tweede verklaarde: »onwaar, geloof het niet!«

Gij ziet het, lezers, hoe weinig te vertrouwen de tallooze telegrafische depêches zijn, waarmede men het ligtgeloovig publiek als 't ware *verstikt*. Lees ze met oordeel, en als gij de helft gelooft van 't geen u wordt aangezegd, dan hebt gij nog leugens te veel.

Inmiddels bereidt zich Duitschland voor de kwade dagen, die komen zullen, en dat is verstandig, want zeker is het, dat er, vooral in Duitschland waar men de tijden der Fransche overheersching nog niet vergeten is, argwaan, diepen argwaan koestert tegen Keizer *Napoleon III*.

De een zegt: de derde *Napoleon* wil de rol spelen van den eersten, en achtereenvolgens de Mogendheden van Europa verzwakken, ten einde in 't laatste meester te spelen, waar hij dat verkiest.

De andere verzekert: Keizer *Napoleon* zoekt de kroon der beide Sicilien voor Prins *Murat* en de Rhijn provincien voor zich zelven, terwijl Koning *Victor Emmanuel* het Lombardijsch-Venetiaansch Koningrijk zal erven van het zwaard.

En hoeveel geruchten meer loopen er niet rond onder de verontruste kinderen der menschen, waarvan het refrein is: »houdt hem in 't oog, den Franschen adelaar.«

Van den top der Alpen ziet hij rond, en straks ziet gij hem overal, doende, alsof hij te huis was!»

„Maar er zijn ook anderen, die redenen hebben om te gelooven, dat de Keizer geene verovering beoogt, dat hij in dezen oorlog niet zondigen zal tegen het *mijn en dijn* en alleen zoekt de vrijheid van Italie, eene vrijheid, die alleen kan worden verkregen door inniking van Oostenrijk's magt.

Is dit waarheid, dan zal de Fransche Kei er sterk zijn en zegevieren, maar Heek het, dat eigenbelang en zucht naar oorlogstorm hem dreef, dan zou hij wel eens zeer spoedig geheel Europa tegen zich over kunnen zien en hooren: *»tot hiertoe en niet verder!«*

Mogt hij wel *hooren*, maar niet *doen*, dan zou het bloed kosten, om hem binnen zijne landpalen te houden, maar hij zou *moeten* toegeven, want dezelfde kracht, dezelfde zedelijke kracht, die hem nu in Italie de hand reikt, zou hem ontvallen en zijn arm ontzenuwen.

—

Ziedaar, waarde lezers! ons Overzigt en onze beschouwingen tevens. Ernstige tijd die wij beleven! Ontzettende tijd voor duizende stille burgers, die hun aardsch geluk gebeel of voor een gedeelte hebben vertrouwd op *papier*. Wie zal het ons zeggen, hoeveel er in de jongste weken is verloren en de zuchten en tranen tellen, geslaakt en in stilte gesmoord, bij den blik op de fondsenlijst, die elken dag lagere koersen bragt. *Twee duizend of vijf en twintig honderd millioen gulden* bedraagt Oostenrijks schuld en daarvan zegt men, heeft Nederland *achthonderd* millioen te eischen. Van de beloofde rente leven duizende huisgezinnen. Zullen zij die blijven ontvangen? Nu reeds, op den eersten dag na de oorlogsverklaring, zeide Keizer *Frans Jozeff*: »bij de uitbetaling der rente onzer staatsschuld, zal daarvan eene belasting geheven naar het tarief der derde klasse van onze inkomstenbelasting!« Hoeveel dit is weten wij niet, maar is het ook slechts een begin? 't Ergste is te vreezen. *Vijf en dertig* handelshuizen te Londen moesten in *drie* dagen hunne betalingen staken en die jobsboden zullen ook in onze handelssteden — zijn het, de Voorzienigheid geve het! weinige! — uitgaan en ellende brengen in alle rangen en standen.

Dit zijn de eerste rampen des oorlogs en straks wordt er bloed geëischt.

Welk eene verantwoordelijkheid hebben zij op zich geladen, die door torgevendheid dit alles hadden kunnen voorkomen!

Ook *onze* fondsen daalden.

Geen wonder.

De vraag: Wie zal tegen wil en dank medegesleept worden op het tooneel des oorlogs? is eene belangrijke vraag, en moesten wij partij kiezen — voor wien?

En hebben wij gekozen — hoe zal het dan gaan met Java — die parel aan onze Kroon, die schier onuitputtelijke geldbron voor onze schatkist?

Maar genoeg voor dit keer.

Niet te veel gehoopt — maar ook niet te veel gevreesd.

't Gevaar bedaard beschouwd en bepeinsd, gedaan met voorzigtigheid en overleg, wat onze hand vindt te doen, en — vertrouwd op hem, die alles regeert.

Wij deelen nog de volgende telegrafische berigten mede:

Parijs, 1 Mei. De *Moniteur* deelt eene circulaire mede van graaf *Walewski*, waarin hij regt laat wedervaren aan den verzoenenden geest van Engeland, Pruissen en Rusland, en de wensch te kennen gegeven wordt, dat de overige Duitsche mogendheden zich niet op het dwaalspoor zullen laten leiden door herinneringen uit verschillende vroegere tijdperken. De graaf hoopt voorts, dat de staatslieden van Duitschland zullen inzien dat het van hen afhangt de uitbreiding en den duur van den oorlog, dien Frankrijk niet te voorschijn geroepen heeft, te beperken.

De generaal *Mac Mahon* is te Genua aangekomen.

De *Moniteur* bevestigt, dat de Oostenrijksche troepen bij Gravellone op Sardinisch grondgebied, 20 bataillons en 8 batterijen sterk zijn gekomen.

Een aanzienlijker strijdmagt rukt op over Vigevano naar Mortara.

1 Mei. Blijkens een officieel berigt uit Turyn bezetten 2000 Oostenrijkers Mortara en 400 infanteristen en 50 kavalleristen Novara.

De Oostenrijkers hadden Piacenza, de hoofdstad van Parma, verlaten, en de stad was door de insurgenten in staat van beleg verklaard.

Turin, 30 April. De Oostenrijkers hebben verscheidene Sardinische booten op het Lago Maggiore genomen.

De Oostenrijkers landden te Sirezina en te Arona; zij hebben Palanza en Intra bezet, den Zwitserschen telegraafdraad afgesneden en de vijandelijkheden bij Novara begonnen.

De kamers zijn gisteren verdaagd. De regering heeft eene algemeene amnestie uitgevaardigd ten gunste der staatkundige veroordeelden.

De Franschen, de nationale gardes en de burgers doorloopen de straten, opgetogen van vreugde.

De generaal *Ulloa* is te Florence gearriveerd.

De maire van Livorno heeft eene proclamatie uitgevaardigd, waarin verklaard wordt, dat Toskane voorloopig bestuurd zal worden door een Sardinischen commissaris, maar dat de autonomie behouden blijft.

Massa en Carrara worden bedreigd door troepen uit het hertogdom Modena. Sardinie heeft derwaarts eene krijgsmagt ter bescherming gezonden. De rust is daar ongestoord gebleven.

(*Andere dépêche*)

Officieel: De koning is met zijn staf van hier vertrokken, om het opperbevel over het leger te aanvaarden.

Gisteren avond hebben de Oostenrijksche troepen Novara verlaten, zij rukken op naar Vercelli.

Fransche troepen zijn heden van hier vertrokken naar Alessandria. Nieuwe troepen voorzien van geschut komen aan, zoo melden ze allhier aan

Keulen, 1 Mei. De *Pruissische Zeitung* zegt, dat de Pruissische regering, wegens de al meer en meer toenemende onzekerheid der staatkundige verwikkelingen, besloten heeft, om de mobilisatie ook tot de overige armeecorpsen uit te strekken.

2 Mei. Er is hier levendig sprake van een nieuw voorstel van Engeland, Pruissen en Rusland, om alsnog de krijgsoperatien te staken.

Weenen, 2 Mei. De Groothertog van Toscane wordt met zijne familie hier verwacht.

Londen, 2 Mei. Blijkens berigten allhier ontvangen bevonden zich 85,000 Oostenrijkers op weg naar Alessandria.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Waterhoogte. Arnhem, 30 April, 3 04 El; † A. P 9 99. Gev. 6 d.

De **Rijnhoogte** te Keulen den 30. April 12 voet 6 duim; 12 voet Rijnlandsch.

Nadat wij reeds de hoofdbepalingen der gewijzigde concessie voor de Noorder-spoorwegen hebben medegedeeld, ontleenen wij daaraan nog de volgende hoofdpunten:

Afdeeling 1. Van de aan te leggen wegen.

De rigting blijft (van uit den Rijnspoorweg te Arnhem) over Zutphen, Deventer, Zwolle, Meppel, Assen, Groningen en Leeuwarden tot Harlingen, en voorts geldt de concessie ook voor een spoorweg, loopende van Zutphen over Schede naar de Duitsche grenzen, ter verbinding van ons land met de Noord-Duitsche spoorwegen, en van een spoorweg van Zwolle naar Kampen.

De bepaling van art. 2 der vroegere concessie, dat de brug over den IJssel buiten kosten der concessionarissen wordt gebouwd, is thans vervallen.

Daarentegen komen, even als in de vorige concessie, de kosten die bij den aanleg van wegen in het belang van 's rijks verdediging vereischt worden ten laste van den Staat, behoudens goedkeuring bij de wet.

Art. 4 geeft, even als de vorige concessie, aan de concessionarissen de voorkeur tot het leggen en exploiteren van de volgende spoorwegen:

a. van Leeuwarden over Heerenveen naar Meppel;

b. van Groningen naar Delfzijl;

c. van Groningen naar de Hannoversche grenzen, in de rigting van een der stations van den Hannoverschen spoorweg tusschen Leer en Papenburg.

Daarbij is echter de volgende bepaling gevoegd:

»Wanneer door andere concessie tot het aanleggen en exploiteren van die wegen geheel of gedeeltelijk wordt gevraagd, stelt de Minister van Binnenlandsche Zaken, met mededeeling der voorwaarden, eenen termijn, binnen welken de concessionarissen zich moeten verklaren, of zij van de voorkeur gebruik willen maken of niet. Laten zij dien termijn zonder het geven van antwoord verloopen dan is de voorkeur voor die wegen, waarvoor concessie gevraagd wordt, vervallen.«

Afd. III. Van de tarieven van het vervoer.

Geene andere verandering, dan dat de tarieven voor de gewone reizigers nimmer hooger mogen zijn dan: in de rijtuigen 1e klasse f 0.06 (in plaats van f 0.05) berekend voor den doorloopenden afstand van een Ned. mijl van 1000 ellen.

Het tarief is alzoo:

in de rijtuigen 1e klasse f 0.06.
» » » 2e » - 0.04.
» » » 3e » - 0.02½.

berekend voor den doorloopenden afstand van eene Ned. mijl van 1000 ellen.

Afd V. Algemeene bepalingen.

In de tot deze afdeeling behoorende artikelen (73—80 oud) zijn slechts enkele veranderingen gemaakt.

Art. 75 (oud). »Het regt van den Staat tot naasting na 20jarige exploitatie tegen teruggave van het niet geamortiseerde kapitaal« is aldus gewijzigd:

»Art. 74 (nieuw). »Nadat de spoorwegen *in hun geheel* gedurende twintig jaren in exploitatie zijn geweest, is de Staat geregtigd, de onderneming te naasten.

»Dit geschiedt tegen eenen prijs, die aldus wordt gevonden. Men berekent de zuivere inkomsten van de zeven laatste jaren, trekt daar de twee ongunstigste jaren af en voegt ... neemt het gemiddeld bedrag der na aftrekking overblijvende vijf jaren, brengt de alzoo verkregene som, door die met 20 te vermenigvuldigen, tot kapitaal en voegt daarbij eene premie van vijftien ten honderd.

»In geen geval echter kan de prijs minder bedragen dan het oorspronkelijk maatschappelijk kapitaal, verminderd met de bedragen voor inkoop van aandeelen en aflossing van obligatien is besteed.

»Van het voornemen om te naasten wordt minstens een jaar te voren aan de concessionarissen kennis gegeven.«

Art. 77 (nieuw) luidt, met eenige wijziging van het vroeger art. 78, aldus:

»De concessie voor de exploitatie van de spoorwegen wordt gegeven voor een tijdvak van 99 jaren, te gaan van den dag, waarop het eerste gedeelte der spoorwegen ten dienste van het publiek is geopend.

»Na afloop van den termijn voor de concessie bepaald, of zooveel vroeger als het kapitaal der vennootschap geheel zal zijn afgelost, vervallen de wegen met het materieel en al wat tot een en ander behoort, aan den Staat.«

Afd VII. Bijzondere bepalingen.

Zoowel in art. 81 (oud) als in de verdere artikelen van deze afdeeling, zijn vele veranderingen gebragt. De deelneming van den Staat voor *tien millioen* in de onderneming is vervallen; ook de overige bepalingen zijn gewijzigd en daarvoor zijn in de plaats getreden de volgende nieuwe artikelen.

Art. 80. Het kapitaal der vennootschap, die volgens art. 66 zal worden opgerigt, bedraagt als maximum dertig millioen. Zoodra voor twintig millioen aandeelen genomen zijn, erlangt de vennootschap haar wettig bestaan.

De vennootschap is bevoegd een gedeelte van haar kapitaal, hoogstens tot een bedrag van 10 millioen, bijeen te brengen door uitgifte van obligatien aan toonder, aflosbaar vóór het eindigen van den termijn der concessie, onder zoodanige voorwaarden, wat het bedrag der renten betreft, dat de grens voor de verpligting van den Staat, in het volgende artikel gesteld, daardoor niet worde overschreden. Het plan der uitgifte van deze obligatien en de wijze van aflossing worden vooraf aan de goedkeuring der Ministers van Financien en van Binnenl. Zaken onderworpen.

Art. 81. De Staat waarborgt een jaarlijksch bedrag van 4½ ten honderd voor dividend en inkoop op den navolgenden voet. Wanneer dit bedrag niet, of niet geheel uit de winst van de onderneming kan gevonden worden, verschaft de Staat het ontbrekende aan de vennootschap door middel van een voorschot, waarvan het bedrag echter nimmer hooger kan zijn dan 4½ ten honderd over het tot den aanleg van de wegen benoodigd kapitaal, tot een maximum van f 1 350 000 's jaars, onverschillig hoeveel aandeelen telkens door de vennootschap zijn ingekocht. Zoodanig voorschot stelt eene schuld daar ten laste van de vennootschap en ten behoeve van den Staat, welke schuld echter geene renten draagt.

Art. 82. Zoolang de wegen niet geheel of ten deele in exploitatie zijn gebragt, en onverminderd de bepaling van art. 27, betaalt de Staat over de gestorte gelden eene jaarlijksche rente van 4½ ten honderd. Het geheele bedrag van het daarvoor verschuldigde kan echter de som van f 1 500 000 niet overtreffen.

Deze renten worden aan den Staat teruggegeven op den voet bij art. 91 bepaald.

Art. 83. Op den dag waarop een deel van de wegen wordt in exploitatie gebragt, eindigt voor dat deel de bij het vorig artikel gewaarborgde rente van het gestorte kapitaal gedurende den aanleg van de wegen en treedt voor dat deel de waarborg in, volgens de bepaling van art. 81.

Zoolang de wegen slechts gedeeltelijk worden geëxploiteerd, treedt die verpligting alleen in het leven over dat gedeelte van het kapitaal, dat geacht moet worden besteed te zijn tot den aanleg van het gedeelte, dat geëxploiteerd wordt, in juiste evenredigheid van dit deel tot de volle lengte der geconcessioneerde wegen.

Nadat de wegen in hun geheel in exploitatie zijn gebragt, graagt de waarborg van den Staat over de geheele onderneming, zonder onderscheid tusschen de bijzondere deelen der wegen te maken.

Art. 84. De verpligting van den Staat tot het doen van voorschot, in art. 81 genoemd, houdt op:

a. na verloop van 50 jaren, na den dag waarop het eerste gedeelte der spoorwegen ten dienste van het publiek is geopend.

b. wanneer de vennootschap de exploitatie staakt, of wanneer de concessie door den Staat om andere redenen wordt ingetrokken, of wanneer de Staat de onderneming krachtens art. 74 dezer voorwaarden mogt naasten.

Art. 91. De zuivere winsten door de onderneming behaald, na aftrek der kosten van exploitatie, moeten *jaarlijks* worden verdeeld als volgt:

In de eerste plaats. In koop en dividend aan de aandeelhouders, gezamenlijk ten bedrage van 4½ pCt.

In de tweede plaats. Teruggave aan den Staat van de eventuele voorschotten door hem gedaan, ten ge-

DE VERTELLER ENZ.

Menig lief en aardig landelijk meisje beschouwt het als eene noodzakelijkheid om een doosje voorzien met eene spons, doortrokken met eenig welriekend vocht, bij zich te dragen, zonder evenwel te vermoeden, dat die spons een dier of werligt de woning van vele diertjes heeft uitgemaakt. Velen zouden die spons niet onder hunne reukorganen brengen, indien dezelve in baren natuurlijken toestand, met eene taaije slijm bedekt, tot ons kwam.

De spons wordt gevonden op de rotsen onder water in de Middellandsche-, Roode en andere zeeën. Het zijn dan ook de bewoners van eenige eilanden in den griekschen archipel, welke zich met de visscherij daarvan bezig houden. Groote gevaren zijn aan die visscherij, die in vereeniging met de parelvisscherij wordt uitgeoefend, verbonden, indien men nagaat, dat er dieren zijn welke verbazend lange voelarmen hebben, die den duiker wel eens vastgrijpen en hem beletten weder boven de oppervlakte des waters te komen, indien hij er niet in slaagt spoedig die vangarmen door te snijden, terwijl, ofschoon zeldzaam, het ook gebeurt, dat de duiker de spons onder mes van de rots willende scheuren, plotseling eene branderide pijn in den arm gevoelt, welke wel het gevolg is, veroorzaakt wordt door eene electrische werking.

In de maand Mei ziet men in den archipel eene menigte kleine barken in zee steken, die de eilanden omzeilende, spons zoeken. In elke bark bevindt zich een naakte, door de zon bruingekleurde duiker, met een riem omgord waarin een scherp en sterk mes steekt; — zoodra men spons ontdekt werpt hij zich in de diepte der zee om die af te snijden, waarna hij, de afgesneden spons in de hand houdende, weder boven komt, om na eenige korte oogenblikken rust, weder hetzelfde gevaarlijke werk te herhalen.

De aldus verkregen spons is met eene taaije slijm omgeven. Om dit slijm weg te nemen wordt de spons met het zand van den oever ingewreven en aan lange draden geregen, eenigen tijd aan de golfslag der zee bloot gesteld, ten einde de slijm weg te nemen. Is nu de spons genoeg verd, dan wordt zij gesorteerd, op nieuw met zand ingewreven (dit laatste geschiedt om het gewigt te vermeerderen) en aldus in den handel gebragt. Er wordt ook spons gevonden, die eene kalkachtige stof bevat; dit wordt veroorzaakt door kleine kalkscheidende diertjes, die, in de spons zelve eene schuilplaats zoeken en bij het groeijen daarvan, opgesloten raken.

Eene niet onbelangrijke waarneming der sponsvisscherij is dat de trilde en geleiachtige slijm waarmede de spons overtrokken is, eene ontelbare menigte slijmkorreltjes bevat, welke de wedervoortbrenging van spons zeer bevorderlijk zijn, en dat aan die plaatsen waar de zuivering geschied, na verloop van eenige jaren weder spons zal groeijen.

—

Op een erg kouden winterdag stond een heer te kijken voor een platenwinkel toen hij voelde, dat iemand tracht de hand in zijn zak te steken. Daar er slechts één per-

volge van de verpligting die hij krachtens art. 81 op zich neemt.

In de derde plaats. Tien pCt. van het overschietende als buitengewone belooning voor het bestuur en de beambten.

Hetgeen meer te verdeelen valt wordt besteed voor *een vierde* tot teruggave aan den Staat van hetgeen hij voor rente gedurende den tijd van aanbouw, volgens art. 82, heeft betaald, tot dat dit voorschot is afgelost voor *een vierde* tot buitengewonen inkoop op den voet van art. 86, en voor *de helft* onder de aandeelhouders verdeeld.

Art. 92. Een door den Koning aan te wijzen rijkscommissaris heeft het regt zoowel de vergaderingen van het bestuur der vennootschap als van de aandeelhouders bij te wonen, en er eene raadgevende stem uit te brengen. Daartoe wordt hem van alle vergaderingen, zoo gewone als buitengewone, vooraf kennis gegeven. Hij heeft toegang tot de bureaux, inzage der boeken en kan de kas verifiëren.

Art. 93. Een verschil tusschen hem en het bestuur gerezen, wordt ter kennis van den minister van binnenlandsche zaken gebragt; kan deze het niet in der minne vereffenen, dan wordt het onderworpen aan de uitspraak van drie scheidslieden, een te benoemen door gezegden minister, een door het bestuur en een door den Hoogen Raad. Hunne uitspraak is in het hoogste ressort.

De bepalingen omtrent de balans, de winst- en verliesrekening, de stortingen tot waarborg voor de naleving der voorwaarden van concessie, enz. zijn *onveranderd* gebleven, zoo ook het slotartikel der concessie luidende: „Wordt de vereischte goedkeuring bij de wet niet verkregen, of wordt het algemeen nut der onderneming, met betrekking tot de onteigeningen, niet door de Staten-Generaal erkend, dan wordt de concessie als niet geschied beschouwd, zonder dat de concessionarissen daarom regt hebben op eenige schadevergoeding."

— De *Staats Courant* bevat een koninklijk besluit van 19 April ll. waarbij een vergelijkend examen wordt ingesteld voor diegenen, welke in aanmerking wenschen te komen als surnumerairs bij de directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen. Bij dat besluit wordt aangewezen welke kundigheden en hoedanigheden de adspiranten moeten bezitten, en welke formaliteiten zij te vervullen hebben. Daarnevens gaat eene ministeriële beschikking, bepalende, dat er in 1859 zullen worden aangesteld *acht* surnumerairen dat op 12 Julij a. s. en volgende dagen het vergelijkend examen zal worden gehouden, en de adspiranten zich tot 14 Junij a. s. kunnen aanmelden.

— Het *Zondagsblad* geeft den raad, om bij het aanwenden van glazen dakpannen met de grootste omzigtigheid te werk te gaan, en zulke pannen niet anders te leggen dan tegen het oosten of het noorden, dewijl anders de zonnestralen ligt in een brandpunt zouden kunnen te zamentrekken, hetgeen derhalve brand zou kunnen veroorzaken.

— Uit 't verslag van de Eerste Kamer op het voorstel van den heer *Sloet*, tot afkoopbaarheid van de tienden, blijkt, dat, zoo als de wet thans ligt, zij door vele leden als hoogst onbillijk en eenzijdig wordt beschouwd; de meeste leden, die aan het onderzoek deel namen, hadden bezwaren tegen 't ontwerp.

— De minister van financiën heeft, d.d. 28 dezer, ter kennis gebragt, dat gedurende het jaar 1858 in 's rijks munt- en hulpmunt zijn vervaardigd en deels hier te lande in omloop gebragt, deels tot verzending naar Nederl. Indië zijn afgeleverd de navolgende speciën, als: *a.* voor rekening van het Rijk, ten behoeve van de cirkulatie in 's rijks overzeesche bezittingen: 31,131 rijksdaalders; 2,197,060 guldens; 7 600 000 halve guldens; 4,300 000 kwart guldens; 14,000,000 een-centsstukken, 40 969 886 twee-en-een halvecentsstukken; 122 651,245 een-centsstukken, 53 588 017 halvecentsstukken, *b* voor rekening van bijzondere personen: 8,326 305 rijksdaalders; 2 002 241 guldens: 4462 halve guldens; te zamen uitmakende eene geldswaarde van f 34 014,386 68½.

— Naar wij vernemen zal er, bij de aanstaande heropening van de werkzaamheden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, van regeringswege ook eene suppletoire begrooting voor het departement van Marine voor den jare 1859 worden aangeboden.

— H. K. H. de prinses *Marianne* is, met een talrijk gevolg, te Voorburg aangekomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

De *Constitutionnel* deelt de volgende anekdote mede: „Toen Zaturdag het regement gardes in de straat van Rivoli defileerde, trad eene jonge marketentster, met een meisje van 6 à 7 jaren aan de hand, uit het gelid, en vroeg of daar niet het sekretariaat van de keizerin was? Op een bevestigend antwoord, riep zij: „Welnu, ik laat mijn kind achter; breng het bij de keizerin. Ik weet, dat zij het gaarne zal verzorgen tot mijne terugkomst uit Oostenrijk!" zij vertrok met het regement, in het goed vertrouwen, dat de keizerin het kind zou aannemen. Werkelijk heeft H. M. last gegeven, het kind tot de terugkomst der moeder te verzorgen.

ENGELAND.

De tijdingen van het vasteland hebben de buitendien reeds groote bedrijvigheid in het arsenaal en op de scheepstimmerwerven te Woolwich nog meer dan doen verdubbelen. Eene ontzettende hoeveelheid krijgsammunitie wordt in gereedheid gebragt; zeer veel daarvan gaat naar Gibraltar.

— Te Londen hebben in drie dagen 45 faillissementen plaats gehad.

— Men zal zich herinneren dat den 19 October des jaars 1857 te Londen, onder de Waterloobridge, de verminkte overblijfselen van een menschelijk ligchaam werden ontdekt. Het Hoofd en de handen ontbraken er aan. Alles was in een reiszak gesloten, waarin tevens verscheurde kleederen waren. Men zal zich de verdere afschuwwekkende bijzonderheden nog wel herinneren. Al de nasporingen der politie bleven vruchteloos. Dezer dagen echter heeft eene oude iersche vrouw op haar sterfbed gebiecht, en eene buur en een ander opgevangen, die de politie van het gehoorde kennis gaf. Het kwam hierop neder: De oude vrouw was dezelfde, die in der tijd met een zak door den ontvanger aan de Waterloobridge gezien en destijds reeds ondervraagd was. Zij heeft thans de namen der personen genoemd die haar, tegen eene belooning van twee goudstukken, last gaven den zak in den Theems te werpen. Een hunner is reeds overleden. De ander zal alsnu met de oude vrouw gekonfronteerd worden.

— De verkiezingen voor het nieuwe Parlement zijn in vollen gang. De behoudende partij heeft reeds vijf leden gewonnen, doch daarentegen twee verloren Lord *Palmerston* te Tiverton herkozen, heeft eene rede uitgesproken, waarin hij de buitenlandsche politiek der regering sterk gispte. Sir *James Graham* zal Carlisle in het Parlement vertegenwoordigen.

— Uit New-York meldt men, dat aldaar eene vrouw tot de doodstraf veroordeeld zijnde wegens vergiftiging van haar echtgenoot, het meedoogend publiek alle pogingen heeft aangewend, om haar genade te doen schenken, want zij was jong en schoon, en nog nooit had men in New-York eene vrouw opgehangen. De gouverneur bleef onverbiddelijk, want, dacht hij, hangt men de mannen op, die hunne vrouwen vergiftigen, en hangt men niet de vrouwen op, die hare mannen vergiftigen, dan neemt het getal der giftmengsters in korten tijd ontzettend toe. Eenige leden van het Wetg. Ligch. hebben daarop de indiening eener bill verlangd, ter vernietiging van het vonnis en verandering der straf in 10jarigen dwangarbeid. Deze bill zal waarschijnlijk worden ingediend maar eer zij, niet alleen door het kongres maar ook door den senaat, is aangenomen, zal de vrouw misschien reeds lang hare straf ondergaan hebben.

DUITSCHLAND.

De jongste berigten uit Weenen melden het door de keizerlijke regering genomen besluit, om de kontingenten van het bondsleger, die in de oostenrijksche staten zijn gelegen, naar den Rijn te doen oprukken. De bondsakte (art. 46) geeft aan iedere mogendheid de bevoegdheid hare kontingenten te laten oprukken naar dat punt van het bondsgebied, waar zij het nuttig oordeelt. (*Hierin ligt de opheldering van de voor eenige dagen ontvangen telegrafische dépêche betreffende het zamentrekken van een oostenrijksch leger aan den Rijn, welke dépêche niet zeer duidelijk was en tot verkeerde gevolgtrekkingen heeft aanleiding gegeven.*) Dit besluit zal van den kant van Pruissen een krachtig protest ten gevolge hebben.

ASSEN, 3 Mei.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

's Hage, 3 Mei. Uit Turyn meld men van gisteren dat nog geen gevecht is voorgevallen.

Amsterdam. Woensdag, 2 Mei. 2 Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederl.* 2½ pCt. 57 percent. Dito 4 pCt. 89½ percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. 95¾ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. 53¼.

Granen en Zaden.

Koolzaad onveranderd. — Raapolie flaauw, op zes weken f 40½. — Tarwe hooger, 133 ponds oude witbonte Poolsche f 367. — Rogge flaauw, 130 ponds Pruissische f 218. — Boekweit hooger, 119 ponds Holsteinsche f 185.

Ter aanvulling en verduidelijking van het in het vorig no. opgenomen berigt omtrent den uitslag van het examen van de onderwijzers deelen wij het volgende mede, het welk ons van eene geachte zijde is toegezonden:

In de zittingen der commissie van examen, 27, 28, 29 en 30 April, ten gevolge van voldoend examen, zijn de volgende acten van algemeene toelating verleend, of aanteekeningen op de acten geplaatst: twee acten van hoofdonderwijzeresse, eene van hulponderwijzeresse. Op eene dier acten, aanteekening voor 't onderwijs in de Fransche, Engelsche en Hoogduitsche taal; op eene andere voor 't Fransch en Hoogduitsch; op de derde voor 't Fransch. Op vroeger verkregene acten van onderwijzeressen, is eene aanteekening verkregen voor 't onderwijs in 't Fransch en eene voor de handwerken, alsmede eene voor buisonderwijs in 't Hoogduitsch.

Er is eene acte van hoofdonderwijzer, tien zijn er van hulponderwijzer uitgereikt.

Voor uitgebreid onderwijs in de natuurkunde zijn twee acten verleend; voor onderwijs in 't Engelsch heeft eene aanteekening plaats gehad.

Aan eene aangifte voor 't examen van hoofdonderwijzer is door den belanghebbende geen gevolg gegeven. De verkregene acten van hoofdonderwijzeressen en van hoofdonderwijzer zijn de eerste in deze provincie, onder de tegenwoordige wet afgegeven.

* **Meppel**, 30 April. Gister avond omstreeks 7½ à 8 uren vermiste men het kindje van A. R. H., oud 1½ jaar, in de Kolderveensche Bovenboer. Na eenig zoekens vond men dit jongentje in een sloot drijven, waaruit het levenloos is opgehaald en aan de bedroefde ouders in dien toestand teruggegeven.

* 2 Mei. Het verheugt ons te kunnen melden, dat gisteren al de gealimenteerden in het diaconie-armenhuis alhier, op een zeer keurigen maaltijd zijn onthaald geworden door een onzer meest geachte ingezetenen, die het voorregt had van zijne 25 jarige echtvereeniging in de verloopen week te vieren. Ook voor eenige weken viel aan deze armen een dergelijk onthaal te beurt van een eerwaardig ingezeten, bij gelegenheid der viering van een ander verjaringsfeest. De armen, wij durven dit gerust zeggen, blijven hier op de regte wijze onder de aandacht; daarvan had men o. a. Zaturdag ook nog een bewijs: het bestuur van dit gesticht liet al deze armen eene voorstelling bijwonen in eene der vele alhier op de kermis aanwezige tenten, om aanschouwers te zijn van de daar uitgevoerde aangename en bewonderingswaardige kunstverrigtingen.

* **Elsloo**, 28 April. Maandagmiddag j.l. hielden de leden van het alhier bestaande zanggezelschap hunne gewone jaarlijksche potverteering. De onderwijzer *Brouwer*, als directeur van 't gezelschap, opende deze feestelijke bijeenkomst met eene gepaste toespraak, waarna Z. E. door den penningmeester *S. M. Lapstra*, uit naam van 't gezelschap, en onder gepaste toespraak van den Secretaris *J. J. Flokstra*, een fraai cadeau werd aangeboden, als een bewijs van erkentelijkheid en achting; 't welk in dank werd ontvangen. In gepaste en hartelijke vrolijkheid werden eenige uren doorgebragt, waarna ieder wel voldaan huiswaarts keerde.

* **Smilde**, 30 April. Heden zijn hier niet minder dan 12 paar, zegge; twaalf paar, te gelijk het huwelijksbootje ingestapt.

* **Staphorst**, 2 Mei. Ter plaatse waar vroeger het klooster Dickeningen stond heeft men de oude fondamenten dier stichting gevonden, en is men thans bezig, die op te delven. Eene aanzienlijke massa steen heeft men daaruit reeds verzameld, welke wordt gebruikt tot den aanleg van een grindweg, even als de enorme massa steen, opgedolven uit de ruïnen van de Stins Voerst, in der tijd in de omstreken van Zwolle.—Met verontwaardiging heeft de gemeente Staphorst vernomen, dat er hier of in den omtrek iemand zich ophoudt, die ongeteekende brieven schrijft aan de alhier beroepen leeraars, waarin hij allerhande kwaad van haar uitstrooit. Een dezer brieven is in de gemeente terug gekomen. Hoewel de geadresseerden, wanneer ze goed denken, op zulke werken der duisternis wel geen acht zullen slaan doet de gemeente alle moeite om den dader uit te vorschen.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

Uit het bevorens opgemaakte drietal, bestaande dd. *H. A. de Vos*, te Delft, *A. G. de Waal*, te Assen, en *P. Wagemaker*, te Giessendam, is de laatstgenoemde door de Christelijk Afgescheiden gereformeerde gemeente te Haarlem tot predikant aldaar beroepen.

* **Midwolde en de Leek**, 1 Mei. De dag van heden was voor de ingezetenen dezer gemeenten een gedenkwaardige feestdag. Onze nieuwe leeraar Dr. *M. N. Ringnalda* werd heden morgen in zijn dienstwerk bevestigd door zijn WelEerw. schoonvader Ds. *Fokkens*, theol. doctor en predikant te Twijzel, naar aanleiding van 1 Petr. 4: 10, 11, en deed heden namiddag zijne intrede waarbij hij tot tekst had gekozen de woorden uit Hebr. 13: 20, 21. „*De God des vredes volmake u in alle goed werk*". Eene talrijk opgekomen schare getuigde van de algemeene belangstelling, en de algemeene wensch is, dat de nieuw benoemde leeraar in dezelfde mate de liefde en het vertrouwen der gemeente mag genieten, als het aan den vertrokken leeraar ten deel viel.

---

hoon in zijne onmiddellijke nabijheid stond, wendde hij zich plotseling om en zeide, terwijl hij hem vlak in het gezigt zag: „Mijnheer, gij hadt de hand in mijn zak gestoken." — „Zoo mijnheer was dat werkelijk zoo?" gaf de andere dood bedaard ten antwoord: „Ik vraag u inderdaad excuus als dit zoo was, maar het is van daag zoo innig koud, dat men werkelijk blij is als men zijne handen ergens in kan steken."

—

De officiële bladen in Bohemen kondigen het volgende onlangs door Dr. Stamin gepubliceerde, en in het tijdschrift voor Nieuwe Uitvindingen zeer aangeprezen middel tegen de veldmuizen aan.

Men weeke tarwe, gerst of spelt in een sterk loog van eikenasch, tot dat zij genoegzaam zijn opgezwollen, late dan de korrels goed uitdroogen, en strooije ze in de muizenholen. Men heeft dit eenvoudige middel, op onderscheidene velden in Bohemen, en wel met dien uitslag aangewend, dat men zich verpligt achtte het der algemeene aandacht ten sterkste aan te bevelen.

—

Eindelijk is het hooge woord er uit.

„Karel," zeide Marie tot haren beminde, nadat deze haar drie jaar lang het hof had gemaakt, zonder zich vast bepaald te verklaren; „Ik ga morgen uit de stad." — „Waar gaat gij dan heen?" — „Dat weet ik niet." — „Maar wanneer komt gij dan terug?" — „Nooit" — „En wat is de reden van uw vertrek?" — „Ik ga zoeken naar iets dat gij niet hebt, dat gij nooit gehad hebt, en dat gij mij toch geven kunt, zonder u zelven in iets hoogenaamd te benadeelen." — „Maar wat is dat dan?" — „Een man!" — „Wel mijn schat, dat had ik je al vele jaren geleden kunnen geven als je dat woord maar had uitgesproken, maar ik was te bedeesd om het je te proponeren!"

—

Een paar jaar geleden liet een zeer rijk man zijn leven bij verscheidene levens-assurantie-maatschappijen verzekeren.

Onlangs is hij overleden en moesten de maatschappijen eene aanzienlijke som uitbetalen, doch weigerden dit op grond, dat de overledene zich zou vergeven hebben door het nemen van homoeopatische medicamenten. Een proces met de erfgenamen was hiervan het gevolg, en een hunner hield het volgende afdoende pleidooi:

„Ziehier, regters, eene doos met medicamenten, genoegzaam, om 25 personen te genezen of, zooals de besturen der levensverzekeringmaatschappijen gelieven te zeggen, om een aantal van vijf en twintig personen te vergeven. Welnu, ik zal het bewijs leveren, dat dit laatste een ongerijmd beweren is." Pleiter begon daarop de geheele partij in te slikken en verzocht eenigen rust na zijn vermoeijend pleidooi. Daarna nam hij weder het woord: „Gij ziet, dat ik nog leef en zelfs zeer welvarend ben, en thans vraag ik, hoe het mogelijk is, dat onze erflater, die misschien slechts 1/100 van deze medicamenten genomen heeft, daardoor zich zelven vergeven zou hebben?" De regtbank heeft de verzekeringmaatschappijen in het ongelijk gesteld.

INGEZONDEN STUKKEN.

D . . . . 29 April.

Landbouwers.

Voor zoo veel bekend, hebben we in onze Provincie geene longziekte meer onder het rundvee.

Sedert de voorgaande herfst, kwam de ziekte op enkele stallen in de gemeente Havelte, Nijeveen Ruinerwold en Meppel te heerschen. Op al die stallen is het vee ingeënt geworden, en men moet zich steeds verheugen, dat het kwaad spoedig in deszelfs loop gestuit werd, ten gevolge waarvan ook geene nieuwe stallen in de buurt werden aangetast.

Het rundvee, afkomstig van de zoogenoemde Havelter-meente, waaronder in het najaar de longziekte was heerschende en dat bij verspreiding als het ware de geheele provincie met die ramp algemeen bedreigde, is, nadat hetzelve was ingeënt en de ziekte daaronder was opgehouden, in verschillende streken afzonderlijk gestald geworden, alwaar hetzelve tot heden steeds gezond blijft.

Wij kunnen derhalve niet dankbaar genoeg zijn, dat we thans zoo heerlijk verlost zijn van dien geessel, welke onzen rijken veestapel dagelijks bedreigde, vooral als we zien, hoe onze naburen in Vriesland en Overijssel dagelijks daarmede hebben te worstelen. Maar bij die dankbaarheid moeten we ook vooral waakzaam zijn, dat niet op nieuw het kwaad insluipt.

Ons Provinciaal bestuur, benevens onze gemeentebesturen doen veel, om hetzelve te keeren, maar alles helpt niets, als wij zelve niet willen medewerken tot dat goede doel

Een enkel stuk vee, ingevoerd uit eene besmette streek, kan, de ziekte overbrengende, onberekenbare gevolgen veroorzaken. Dit hebben we zoo dikwijls reeds ondervonden, en 't laatst nog gezien op de Havelter meente, waar door aankoop van eene enkele koe waarschijnlijk uit Vriesland, de ziekte is ontstaan

Daarom landbouwers laat ons met de ophanden zijnde markten, zoo veel in ons is, waakzaam zijn, en ons wachten om toch geen vee aan te koopen, als we niet weten, van waar het komt, want wie zegt het ons, of niet zulk vee afkomstig is uit stallen waar de ziekte was heerschende

Heden zijn we nog vrij, maar laat ons ook met en voor elkander zorg dragen bevrijd te blijven, want het is beter een ramp voor te komen, dan die, eens aanwezig uit te roeijen

Volgens geruchten moet de longziekte vrij erg heerschende zijn te Steenwijk, te Staphorst en te Rouveen.

H.

Eenige notabele ingezetenen der gemeente Hoogeveen zich vereenigd hebbende ten einde zich te beraden omtrent het al of niet wenschelijke eener herkiezing van de bij de aanstaande verkiezing uitvallende leden der Provinciale Staten achten het in het algemeen belang wenschelijk dat *al* de uitvallende leden worden herkozen, met uitzondering van den heer en Mr. A. *H Wilsenborg*, die wegens gevorderde jaren en gestadige ongesteldheid, bezwaarlijk langer de betrekking van lid der Provinciale Staten (al thans naar behooren) zal kunnen vervullen, en die op grond van meer dan een titel aanspraak mag maken in eene gewenschte rust

In plaats van op genoemden heer stellen zij hunne medekiezers voor, hunne stem in te brengen, op den heer

ALBERT ZEPER

Burgemeester der gemeente Hoogeveen.

Hoogeveen den 29 April 1859.

Koevorden, 1 Mei. Heden werd op een klein na pretje den ijverigen dansmeester door de feest gevierd hebbende jeugd een aardig cadeau in zilver, waarop eene toepasselijke inscriptie, ter gedachtenis aangeboden. zoodat *en* leermeester *en* leerlingen regt met elkander voldaan waren, en nog lang met genoegen aan dit onschuldig kinderfeest zullen denken

CORRESPONDENTIE.

Een paar ingezondene berigten wachten op ruimte.

Advertentien.

Getrouwd:

N M C. VERWEIJ MEJAN,
met
G. SCHIPHORST HAALWEIDE.

Den Huize Redenburg,
bij de Wijk, 1 Mei 1859.

Bevallen van eene DOCHTER M. HUBENET—RIJNDERS.

Dwingelo 29 April 1859.

Het HOOFDBESTUUR der *OOSTERMOERSCHE en ZUIDENVELDSCHE VEENEN* van Eext tot Valthe ingesloten, maakt bij dezen aan belanghebbenden bekend, dat de **KIEZERSLIJSTEN** voor de verschillende Markten, volgens art. 61 van het Reglement, ter lezing zullen liggen van af den zevenden tot den 15 Mei 1859, als te Eexterveen in het Verlaatshuis aldaar, te Gieterveen ten huize BAREVELD, te Bonnerveen bij B. GROENWOLD. te Gasselter-Boerveen bij H. J. KRUIT, te Gasselternijveen bij W BAKKER, te Drouwen bij O NIENHUIS, te Buinen bij J. MEURSING, te Exloo bij T. ZUIDEMA, te Valtherveen bij H. WESTEN.

Gieten, 30 April 1859

De Voorzitter van 't Hoofdbestuur voornoemd,
J. NIJENHUIS.
De Secretaris,
C. L KNIPHORST

De ondergeteekende, voortaan voornemens zijnde zich als **GOUD- en ZILVERWERKER** te vestigen aan den straatweg ten Oosten en in de nabijheid der *VEENHOOP*, beveelt zich vriendelijk in de gunst van het geëerde publiek.

Smilde den 2 Mei 1859.

A. HAANSTRA

P. Smit

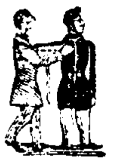

maakt aan het geëerde publiek bekend, dat hij zich met 1 Mei alhier gevestigd heeft als **Mr. KLEERMAKER**

De ondervinding in genoemd vak opgedaan, zal, zoo hij vertrouwt, hem in staat stellen de gunst en recommandatie waardig te worden,

Assen, 3 Mei 1859

De Notaris Mr. S. J. OOSTING te Emmen zal op Zaturdag den 7 Mei 1859, 's morgens te 10 uur, ten huize van G. H HINKEN te Zandberg, gemeente Odoorn, publiek bij palmslag verkoopen, de volgende perceelen, ingezet op:

1o. De ONVERDEELDE HELFT in een perceel **VEEN** de *Slaapstreek* genaamd op f 700

2o. $\frac{1}{36}$ AANDEEL in de Kavelingen Nos 9 en 10 op f 150.—

3o. De ONVERDEELDE HELFT in de Veenplaats No 14 op - 3630.—

4o. $\frac{1}{8}$ AANDEEL in de Veenplaats No 19 op - 800.—

5o. $\frac{1}{8}$ AANDEEL in de Veenplaats No. 30 op - 735.—

6o. De ONVERDEELDE HELFT in een perceel Hooiland, het oude *Hooistuk* genaamd op - 280.—

Alles gelegen in het Valtherveen, Gemeente Odoorn en toebehoorende aan de Wed. KUIPERS te Valthe.

Mr S. J OOSTING,
Notaris.

Groote Boeldag.

Mr. H. P. WICHERS, Notaris te Leek gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen KORNELIS TIESSES HAZENBERG, in leven landbouwer in den Holm, onder Tolbert, op Donderdag en Vrijdag den 12den en den 13den Mei 1859, telkens des voormiddags te elf uur, ten sterfhuize in den Holm, publiek op Boelgoedsvoorwaarden te verkoopen:

10 ***PAARDEN***, 60 stuks ***HOORNVEE***, 1 ***MOT*** met Biggen, een aantal ***SCHAPEN*** met en zonder ***LAMMEREN***, eene groote partij ***HOOI*** en ***STROO***, een ***KAPWAGEN***, ***CHAIS***, 4 ***BOERENWAGENS***, ***PLOEGEN***, ***EGGEN***, ***WIPKARREN***, ***WAAIJER BOEREN-*** en ***MELKGEREEDSCHAPPEN***; voorts **HUISMEUBELEN** als: ***KABINETTEN***, ***KASTEN***, ***PULPITRUM***, ***KLOKKEN***, ***SPIEGELS*** ***IJZER- KOPER- TIN-*** en ***AARDEWERK***, ***BEDDEN*** met ***TOEBEHOOREN*** en hetgeen meer te verkoop zal worden aangeboden.

De ***LEVENDE HAVE***, ***HOOI*** en ***STROO*** zal op den eersten dag worden verkocht.

KOEKHAKKEN *wordt niet toegelaten*

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie Drenthe.

AANBESTEDING.

Op Dingsdag den 10 Mei 1859 des middags ten twaalf ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Drenthe, of bij zijne afwezigheid door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in het 3e distrikt, aan het locaal van het Provinciaal bestuur te Assen worden

Aanbesteed:

Het maken van eene verdieping boven de vergaderzaal der Provinciale Staten, in het Gouvernementsgebouw te *Assen*, in 1859.

Deze aanbesteding zal geschieden alleen bij inschrijving overeenkomstig art 10 van het bestek.

Het bestek der bovengemelde aanbesteding zal ter lezing liggen, aan het lokaal van het Provinciaal bestuur van Drenthe te Assen, en verder in de logementen van SOMER en KUIPERS te Assen, van A. LUXWOLDA te Smilde en van de Wed. BRAAMS te Gieten

Drie dagen voor de besteding, zal de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatiën te bekomen zijn, bij den Hoofd-Ingenieur KOCK en den Aspirant Ingenieur VAN BEUSEKOM, beide te Assen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 30 April. Heden verkocht van TARWE 132 ℔ nieuwe bonte Poolsche f 345 bij partij; 129 ℔ dito f 327 bij gerijf. — Van ROGGE bij partijen 124 ℔ Pruissische f 200; 120 ℔ Odessa f 183; 120 ℔ dito f 185 bij gerijf; 118, 119, 120 ℔ Archangel f 188, 190, 192; 118 ℔ dito f 190 bij gerijf; 117 ℔ Petersburger f 186 bij gerijf.

SCHIEDAM, 29 April MOUTWIJN f 14 per vat contant met goeden handel — JENEVER 100 pct. Amst. proef f 17½ a f 18 per vat contant bij partij

---

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1859.

	pCt.	29 April.	30 April.
Nederl. W.S.	2½	57	55¾
—	3	69	68½
	4	89⅛	89⅜
Amort. Synd.	3½		86⅛
Handelm.	4½	134	132
O. I. Leening	4		
Aand. H. Spw.			
— R. —	4½		
Ned. B.			
Maats. Weld.			
Rusland.			
Obl Hope	5	97½	96½
Cert. 1831/33	5	79	
Dito 1840	4	78½	76½
— Stieglitz	4	79	77½
— Nieuwe	4		
— 5e Serie	5	89¼	
— 1855 6eS.	5	94	92
— van Ass.	6		

	pCt.	29 April.	30 April.
Polen.			
Aand fl 500			
Obl.	4	7[illegible]	70
Spanje, Obl.	1½	27	25¾
Obligatien	3	38¾	
Binnenl.	3	36⅛	34
Amortisatie		8	8
Bewijz. Coup.		4	
Oostenrijk.			
Oblig. Goll	5		
— —	4		
— Metal.	5	88⅛	84¾
— Rente A.	5	56¼	54¼
— Nation.	5	43½	39½
— —	2½	22	22½
Belgie Cert.			
Rothschild	2½		
Portug. Obl.	3	37⅝	36¼
Brazilien	5	96	
Weener aandeelen			

29 April. Naar Nationale fondsen was heden veel vraag en sluiten daardoor williger; van buitenlandsche waren alleen Obligatien 1½ pcts., Spanje en Portugal nagenoeg onveranderd; de overigen wederom lager gestemd.

30 April. Met uitzondering van Nationale fondsen, die zelfs tot hoogere prijzen verhandeld werden, vervolgden de overigen op nieuw hunne teruggaande beweging.

Van Alexander von Humboldt wordt de volgende anecdote verhaald: De beroemde geleerde had voor geruimen tijd van den grootvader der prinses van Pruissen een een koolzwarten papegaai ten geschenke ontvangen, waarvan hij veel hield. Onlangs, toen de heer von Humboldt van een diner te huis kwam, zag hij den ouden vogel treurig op zijn stok zitten, waarop hij naar hem toeging en vraagde: „Zeg eens, Jacob, wie van ons beiden wel het eerst zal sterven?” „Excellentie!” hernam de kamerdienaar, die daarbij tegenwoordig was „spreek toch tegen een vogel niet over zulke ernstige zaken!” De geleerde wendde zich af en nam een boek in de hand. Een half uur later draait de vogel zich eensklaps om, ziet zijnen meester aan en — valt dood neder.

—

De middenbuis, zijnde de langste, welke eene lengte van 330 voet heeft, is 26 Maart met gelukkig gevolg op de Victoria-brug te Montreal (Canada) geplaatst. De geheele arbeid is in 8 weken verrigt. De stellaadjes waren op het ijs gebouwd, in de verwachting, dat het tot het einde van het werk zou houden. Door de zachtheid van het weder bemerkte men echter veel vroeger de gewone verschijnsels, welke het losgaan der rivier voorspellen; daarop werd er met de grootste inspanning voortgearbeid, zoodat, toen de buis des avonds geplaatst was, de rivier den volgenden ochtend vroeg begon te kruijen, en de stellaadjes in een oogwenk wegscheurde. Ware dit twee dagen te voren geschied, dan zou de buis thans op den bodem der St. Laurent, in plaats van 60 voet boven den waterspiegel liggen. In de laatste oogenblikken waren al de arbeiders, onder de aanvoering en aansporing van den ingenieur en de aannemers, onafgebroken gedurende 48 uren, in tegenwoordigheid van duizende belangstellende toeschouwers, met den arbeid bezig

Een aartsbisschop en zijne katten.

De Aartsbisschop van Taranto was een bijzonder groot liefhebber van katten. Op zekeren dag, toen sir Charles en Lady Morgan bij den aartsbisschop in diens paleis te Napels te gast genood waren, zeide hij: „Gij zult mij, hoop ik, mijn hartstogt voor katten wel ten goede houden, maar ik weiger die dieren nimmer den toegang tot mijne eetzaal, en gij zult bevinden, dat zij inderdaad een zeer goed gezelschap uitmaken.” Naauwelijks was de maaltijd begonnen, of de deur werd geopend en er verscheen een groot aantal fraaije Angorakatten, die onder de namen van Pantalone, Desdemona, Othello, enz. aan de gasten werden voorgesteld. Elk nam hare plaats in op de stoelen, die aan de tafel stonden, en zij waren even stil, rustig en bewegingloos, in een woord, zij gedroegen zich zoodanig, als men van het aanzienlijkste en deftigste gezelschap maar zou kunnen verwachten. Toen de aartsbisschop een der kapellaans bevel gaf de Signora Desdemona te bedienen, merkte de hofmeester aan, dat la Signora liever nog wat wilde wachten, totdat het gebraad werd opgedragen

Gedrukt bij GRATAMA te Assen.